

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstva: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Narodna skupščina razpravlja o novem državnem proračunu

V ponedeljek se je pričela v narodni skupščini razprava o državnem proračunu za leto 1933./34. in o finančnem zakonu, ki je glede na nestalnost gospodarskih in finančnih razmer letos nenavadno obširen. Narodna skupščina bo pospešeno razpravljala o proračunu, da bi lahko tudi še senat do konca tega meseca končal proračunsko razpravo. Predsedništvo narodne skupščine je zaradi tega objavilo, da se bodo za dobo proračunske razprave vršile dnevno po tri seje. Kakor kaže, bo trajala načelna razprava tri do štiri dni, tako da se bo glasovanje o proračunu v načelu vršilo morda že danes v četrtek, nato pa bo takoj sledila podrobna razprava. Za razpravo se je prijavilo veliko število govornikov. Poslanski klub JRKD je prijavil 53 govornikov. Za načelno razpravo sta se med drugimi prijavila od poslancev dravske banovine gg. Albin Koman in Karel Gajšek.

POROČILO VEČINE FINANČNEGA ODBORA.

Seja narodne skupščine se je pričela popoldne. Po rešitvi nekaterih tekočih zadev je skupščina prešla na dnevni red in pričela načelno razpravo o predlogu proračuna.

V imenu večine finančnega odbora je poročeval g. dr. Oton Gavrilovič obširno orisal splošne gospodarske razmere pri nas in na svetu ter opozarjal, da sestava in višina proračuna ni odvisna zgolj od vlade in narodnega predstavništva, marveč da prav v sedanjih razmerah splošne gospodarske in finančne stiske v največji meri vplivajo na proračun mednarodni odnošaji in splošne prilike na svetu. V svojem govoru je med drugim izvajal:

Običajno se pri proračunski razpravi podvrže oceni celotno delo vlade. Če hočemo biti nepristranski v kritiki, moramo z upoštevanjem sedanjih hudih časov in gospodarskih nepravilnosti točno razlikovati med tem, kar ni odvisno od nas, marveč od splošnega mednarodnega gospodarskega položaja in splošnih finančnih prilik na svetu.

Takoj v začetku te razprave je treba postaviti dvoje vprašanj: Zakaj znaša proračun deset milijard 438.000.000 Din in zakaj ni manjši? Na prvo vprašanje je treba odgovoriti s številkami, ki nam pokažejo dejansko stanje. Letno odplačevanje dolgov in obresti za dolgove predstavlja vsoto 1,2 milijarde dinarjev. Za obrambo in varnost države je določenih 2,4 milijarde in za pokojnine 900 milijonov dinarjev. Od ostalih izdatkov gre 1,5 milijarde za obveznosti države, ostali izdatki pa so razdeljeni na gradbeno delovnost, kmetijstvo, zunanje zadeve, socialno politiko, finančno upravo in za potrebe notranjega ministrstva. 3,4 milijarde gre za izdatke državnih gospodarskih podjetij. Gospodarska podjetja krijejo svoje izdatke s svojimi dohodki.

Če pregledujemo te glavne skupine državnih izdatkov, se moramo najprej ustaviti pri

izdatkih za narodno obrambo.

Proračun ministrstva vojske in mornarice znaša 2,4 milijarde. Ta številka pa predstavlja samo

obrambo naše države. Če presojamo iste proračune v državah okrog nas, moramo tudi pri najstrožji oceni priti do zaključka, da se ta proračun glede na zunanje prilike ne more zmanjšati. Lahko rečem, da ni nikogar, ki bi si upal prevzeti odgovornost pred narodom in državo za znižanje teh kreditov.

Drugi glavni izdatek predstavlja vsoto 1,2 milijarde

za letno odplačevanje dolgov in obresti za dolgove.

Naši dolgovi v tujini znašajo 981 milijonov zlatih frankov, 128 milijonov dolarjev, 35 milijonov angleških funtov in 2400 milijonov francoskih frankov, medtem ko znaša notranji dolg okrog šest milijard dinarjev. Lansko leto je znašalo odplačilo dolgov in obresti za dolgove 1500 milijonov, sedaj pa je ta vsota znižana na 1200 milijonov, ker letos ne bomo plačali vojnih dolgov. Kar je ostalo, predstavlja državno obveznost, preko katere se ne dá iti. Ta izdatek se ne more niti zmanjšati niti izločiti tako dolgo, dokler ni o tem sklenjen poseben sporazum z upniki. Tudi pri najboljši volji ni mogoče zadostiti vsem obveznostim. To pa ni samo pri nas, marveč tudi pri vseh ostalih državah. Plačevanje dolgov je zaradi padanja izvoza vsak dan hujše. Gospodarska stiska, padec cen in težkoče pri razpečavanju naših pridelkov so zmanjšale narodni dohodek in vedno bolj otežujejo plačevanje dolgov v tujini. Rok za plačilo vojnih dolgov je bil 15. december. Del zaveznikov je plačal svoje dolgove v Ameriki, drugi pa so to odklonili. Mi pri tej akciji nismo sodelovali, ker rok za plačilo naših dolgov v Ameriki še ni potekel. Na vseh straneh si prizadevamo, da bi rešili to vprašanje, kar pa je mogoče le s preureditvijo svetovne trgovinske politike. Mi smo ustavili plačilo dolgov francoski blagajni po pariškem sporazumu iz lanskega leta. Vojnih dolgov ne moremo plačati zaradi tega, ker ne dobivamo reparacij (vojne odškodnine). Zato se pogajamo z lastniki naših posojil v Parizu glede olajšave plačila predvojnih in povojnih dolgov. Upam, da bodo pogajanja v najkrajšem času uspešno končana. Pariški tisk je zavzel zelo naklonjeno stališče nasproti naši vladi in naši državi.

V svojih nadaljnjih izvajanjih se je dr. Gavrilovič dotaknil

izdatkov za pokojnine,

ki dosežajo skoro vsoto ene milijarde. V naši državi imamo okroglo 50.000 upokojencev. Z začudenjem se mora vsakdo vprašati, odkod tako visoko število upokojencev, za katere gre milijarda. Še pred šestimi leti je bilo 45.000 upokojencev. To je zelo važno vprašanje, ki se mora na vsak način rešiti. Visoko število upokojencev izvira iz različnih prejšnjih zakonodaj, iz številnih odlokov o priznanju službenih let, v glavnem pa ima to nenavadno visoko število upokojencev svoj izvor v nesrečni strankarski politiki, ki je dolgo vrsto let neusmiljeno gospodarila v naši

državni upravi. Kot značilnost, kako se je pod prejšnjimi strankarskimi vladavinami postopalo, je govornik navedel več primerov upokojencev, ki dobivajo iz raznih naslovov mesečno do 10.000 in še več pokojnine. Odločno je potrebna preureditev celotnega vprašanja upokojencev.

Če pogledamo v proračun, vidimo, da gre

za osebne izdatke 4850 milijonov, za materialne izdatke pa 5580 milijonov dinarjev.

Osebni izdatki so določeni za 239.000 uradnikov, pripravnikov, zvančnikov in služiteljev in za 58.148 upokojencev. Število uslužbencev in vsota izdatkov zanje sta tako ogromna, da je prišel čas, ko se mora narodno predstavništvo temeljito baviti s tem vprašanjem in najti pota in sredstva, da se neprestano naraščanje števila uslužbencev in osebnih izdatkov zaustavi. Mora se izvesti presnova uprave, da bo ta postala prožnejša in cenejša. S tem vprašanjem se bo morala narodna skupščina baviti izven proračunske razprave in predlagam, naj se osnuje za to poseben odbor, in to tembolj, ker pride v kratkem pred narodno skupščino zakon o banknih upravah. Varčevanje v izdatkih mora biti vodilno načelo celotne naše gospodarske in finančne politike.

Javni dohodki

povsod na svetu nazadujejo. Pri nas je vse odvisno od žetve, od višine cen in od izvoza. Če bo vse to povoljno, bo kupna moč večja, bo tudi večja poraba in tedaj se bodo v proračunu določeni dohodki lahko zbrali. Pri neposrednih davkih, ki so bili predvideni v preteklem proračunskem letu, je imela finančna uprava redek uspeh in je izterjala vse davke v določeni višini. Vprašanje pa je, ali smemo to pričakovati tudi v prihodnjem proračunskem letu. Vsa spretnost v vodstvu finančne politike in proračunskem ravnotežju je v tem, da se vzpostavi ravnotežje med plačilno možnostjo davkoplačevalcev in nujnimi državnimi potrebami in obveznostmi.

Nato je dr. Gavrilovič primerjal razmere v naši državi s finančnim položajem drugih držav, da bi mogli narodni poslanci pravilno oceniti sedanje težkoče. Nič ni lažje, je nadaljeval, kakor kritizirati gospodarsko in finančno politiko. Posamezniki, poedini družabni sloji, korporacije in organizacije, vse stavlja vladi predloge, kako naj se položaj izboljša. Toda vsi ti predlogi gredo za tem, da bi se popravil njihov lastni položaj, ne pa položaj celote. Često se sprejemajo zakoni za zaščito enega razreda na račun celote. S takimi ukrepi, ki se izdajajo ne samo pri nas, marveč po vsem svetu, se odstrani ena težkoča, a istočasno povzroči dolga vrsta novih. Gospodarska politika po vsem svetu je raztrgala mednarodne finančne odnošaje. Neizpolnjevanje prevzetih obveznosti je nastalo splošen mednarodni običaj. Valutni položaj, ki se je po končani inflaciji začel zdraviti in je bil pred štirimi leti postavljen na noge, se je sedaj ponovno omajal. Mednarodna trgovina je padla v primeri z letom 1929, za 60 odstotkov. Nad 50 držav je povišalo svoje uvozne carine. V 21 državah je uveden način kontingentiranja uvoza. Deviznih omejitev se poslužujejo skoro vse države. Bremena in davki se povsod pomnožujejo, četudi se proti temu povsod vodi borba. Bolezen je svetovna in

najvažnejše in najdražje ustanove iz lastnih moči.

V svesti smo si, da ta slovenski idealizem v današnjih časih ni upadel, in se zanašamo, da bo tudi v bodoče čuval z enako vnemo vse, kar je razvil velikega in visokega. Z ničimer ne moremo lepše in dostojneje dokazati, da smo res narod duha, vreden bodočnosti, nego z dejansko ljubeznijo do svojih kulturnih institucij, katerih najvišja je in katerih najdražja nam bodi ljubljanska univerza kralja Aleksandra I.

Da se v vseh plasteh našega naroda učvrsti in ohrani misel na duševne vrednote, zavest o pomenu obstoja, razvoja in izpopolnitve slovenske univerze v Ljubljani, ki jo okronaj ustanovitve Akademije znanosti in umetnosti kot znamenje naše duševne zrelosti, naše žive kulturne volje, kot poročilo za naš nepretrgani napredek, kot temelj našega narodnega ponosa, se je ustanovil v Ljubljani vseučiliški odbor, naslednik nekdanjega zaslužnega vseučiliškega odseka.

Upamo, da bo narod sprejel njegova načela za svoja in z vsem razumevanjem in vso gorečnostjo podpiral njegovo delo za ohranitev in izpopolnitev slovenske univerze v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 4. marca 1932

Za vseučiliški odbor: Ivan Hribar, predsednik; dr. Matija Slavič, rektor univerze, podpredsednik; dr. Janko Polec, univ. prof., tajnik; dr. Fran Windischer, generalni tajnik Zbornice za trgovino, industrijo in obrt v p., blagajnik; dr. Dinko Puc, župan ljubljanski; dr. Drago Marušič, ban-

dravske banovine; dr. Gregorij Rožman, knezoškof ljubljanski; dr. Vladimir Ravnihar, senator; dr. Valentin Rožič, senator; Oton Župančič; dr. Henrik Tuma, odvetnik; za Delavsko zbornico: Josip Kopač; za Jugoslovensko profesorsko društvo, sekcijo Ljubljano: profesor F. Grafenauer, profesor dr. Valter Bohinc in profesor dr. Rudolf Kolarič; za Ljubljansko inženjersko komoro: inž. Milan Šuklje; za Društvo «Pravnik»: prof. dr. Metod Dolenc, dr. Rudolf Sajovic in dr. Hinko Lučovnik; za Slovensko Matico: dr. Karel Lončar, dr. Jos. Debevec in Juš Kozak; za Slovensko zdravniško društvo: dr. Valentin Meršol; za Zdravniško zbornico: dr. Josip Tičar; za Zvezo industrijcev: Drag. Hribar; za Društvo za zgradbo tehniški fakulteti univerze služečih poslopij: inž. Anton Klinar; zastopniki profesorskega zbora univerze: dr. Alfred Serko, prorektor univerze, dr. Ivan Prijatelj, dekan filozofske fakultete, dr. Stanko Lapajne, dekan juridične fakultete, dr. Janez Plečnik, dekan medicinske fakultete, dr. inž. Alojzij Král, dekan tehniške fakultete, dr. Aleš Ušeničnik, dekan teološke fakultete, dr. Fran Ramovš, univ. prof., dr. inž. Milan Vidmar, univ. prof., dr. Franc Lukman, univ. prof.; zastopniki slušateljev univerze: za Društvo slušateljev filozofske fakultete: Franc Petre in Jože Zemljak; za Društvo slušateljev juridične fakultete: Kazimir Kukovič in Adolf Vogelnik; za Društvo medicincev: Janez Janeš in Anton Bizjak; za Akademsko društvo jugoslovenskih tehnikov: Edvard Ravnikar in Stevan Radič; za Strokovno društvo teološke fakultete: Joža Vovk.

Izgubljen čut za merilo

Skozi dolga desetletja so zavzemali predmeti v gospodarskem življenju drug nasproti drugemu gotovo razmerje, ki je bilo tako trdno, da se za časa manjše ali večje gospodarske stiske ni mnogo izpreminjalo. Temu ustrezni so bili tudi življenjski odnošaji. Nepremičnine, posebno pa hiše, so v splošnem donasale od vložene glavnice 1½ do dve do tri odstotki. Iz takega donosa so bile izvzete le naše najvišje kulture, kakor so to naši vinogradi. V splošnem so torej donasale nepremičnine kvečjemu polovico tistega, kar je donasal naloženi denar. Imele so pa to prednost, da so predstavljale trdno vrednost, ki je bila za vsakega rentnika kolikor toliko zanesljiva naložba.

Zadnjih 30 let v predvojni dobi so cene nepremičninam počasi rasle ter so po kraju, zemlji in legi znašale za oral 600 zlatih kron do tudi 2000 zlatih kron. Poslednja cena se je držala posebno v naših obmejnih krajih, kjer je šlo za navadno posest.

Vsa ta trdna razmerja je postavila povojna doba čim večjega zasluzka na glavo. Prejšnja solidnost je čisto izginila iz življenjske borbe, vse se gradi le na hitri zaslužek, ne da bi se pri tem upoštevalo dejstvo, ali je podlaga solidna in računana na dolgo dobo ali pa je postavljena samo na pesek.

Tako se je moglo zgoditi, da je cloveštvo izgubilo čut za merilo medsebojnih vrednosti. Naj-

Tako bleščeče
sveže kakor prvi dan
po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
TERPENTINOVIM MILOM

Pere res belo!

jasneje se ta izguba pravilne preglednosti v trenutni vrednosti izraža pri nepremičninah. Posestva, ki so tvorila trdno podlago prejšnjim kreditnim prilikam, so danes samo še predmet špekulacije. Nihče več ne ve, kako naj ta ali oni predmet ceni, nihče ne ve, kako naj to ali ono posestvo kupi, odnosno kako naj ga proda.

K tej nepreglednosti je mnogo pripomogla današnja denarna suša. Clovek bi mislil, da se je z ustaljenjem našega dinarja v gotovem razmerju k zlatu izvršilo tudi gotovo ustaljenje cen v naših splošnih prilikah, toda baš to uzakonjenje ustaljenja v zvezi s pomanjkanjem izbija v današnjih prilikah sodu dno. Nikjer ni več solidnega računa. Hipoteke naših denarnih zavodov, ti stebri našega denarstva, postajajo dvomljivi vse je izgubilo tla pod nogami.

Če hočemo rešiti naše gospodarstvo in denarstvo, moramo predvsem dobiti zopet trdna

«Ne morem», je tiho rekla Anica. «Ne morem, čeprav bi rada.»

«Potem pojdite drugam. Pojdite v Zagreb.»

Anica je pomislila. Videla je, da ima starka prav.

«Pojdem», je odvrnila. «Vašo prijateljico pošlēm, morda mi bo pomagala.»

«Bo. Dobra je. Vi ne boste prvi... Nocoj lahko ostanete pri meni. V dvoje bova spali. Jutri pa pojdite...»

In tako se je zgodilo, da se je Anica drugo jutro odpeljala proti Zagrebu, vsa polna upanja. S seboj je nosila pismo, ki ji ga je dala starka.

Drugo poglavje.

Zagreb. Mesto lepih ulic in dima. Mesto veselja in žalosti, razkošja in bede.

Anico je vso premotil. Ze v Ljubljani je bilo življenje, toda v Zagrebu je bilo vrvenje. Ze ko je stopila v mesto, se ni mogla znajti. Toliko ljudi je videla.

Solnce je pripekalo. Vsa vroča je vlekla svojo nerodno košaro po ulicah in se zaletavala v ljudi, ki so hiteli mimo. Časih se je kdo obrnil in se obnjo obregnul. Največ se jih pa zanjo še zmejnlo ni.

Zavest, da ima v mestu cloveka, ki ji bo morda pomagal, jo je okrepila. Vprašala je stražnika za ulico, kjer je starkina prijateljica prebivala. Pokazal ji je pot.

Šla je mimo cerkve in stopila vanjo. Prijeten hlad ji je zavel v lice. Kakor olajšanje. Poklek-

nila je pred oltar in pomolila. Da bi imela srečo. In potem še očenaš za mater. Tudi Janeza ni pozabila.

«Naj bo vsaj on srečen, če jaz ne bom...»

Dà, če bi zdaj vedel, kam jo je zaneslo. Toda on jo je pozabil. Druga gospoduje v njegovem sreću. Druga bo gospodovala na Goljavi.

Če se je spomnila domače vasi, je šele spoznala, kaj je mesto. Kar strah jo je obšel pred tem življenjem. Ali se ne bo v njem izgubila?»

Krčevito se je oklenila svetinjice, ki jo je nosila za vratom. Mati ji jo je dala pred leti. V Rimu je bila blagoslovljena. In takrat ji je rekla: «Naj te spremlja povsod ta svetinjica in ti kaže pot!»

Ali ji bo pokazala pravo pot? Ali jo bo? Anici je ob tej misli vzdrhtelo srce.

Ko je prišla iz cerkve, je bila mirna. Videla je pred sabo jasno pot.

Kmalu je našla hišo, kjer je stanovala prijateljica prijazne starke iz Ljubljane. Nekam plašno je potrkala na vrata.

Ze osivela ženska ji je odprla in jo vprašala v nekako čudno zvonečem domačem jeziku:

«Kaj želite?»

«Iz Ljubljane prihajam. Pismo imam za vas.»

«Zame? Kar sem ga dajte! In noter stopite. Čemu bi na pragu stali?»

Šla je za njo. Ženska jo je odvedla v čedno kuhinjo in ji pokazala stol.

«Sedite!»

Anica je ubogala. Še zmeraj je držala košaro v roki.

«Košaro pa v kot postavite, da ne bo v napoto. Zdaj pa počakajte, da pismo preberem.»

Naglo ga je preletel

«Tak ona vas je poslala. Pozdravljeni! Seveda, pri meni ostanete, dokler si ne dobite službe. Morda vam bom sama kaj priskrbela. Okoli znanih ljudi pogledam.»

Anici se je zjasnil obraz.

«Večno vam bom hvaležna, če boste tako dobri. Nikoli vam tega ne pozabim...»

«Le nikari prezgodaj. Še ničesar nimate v roki. Ampak če bo vse gladko šlo, boste morda že jutri v službi. Če se ne motim, išče nekda služkinjo ali kuharico. Ali znate kaj kuhati?»

«I, malo, kolikor sem se na kmetih naučila», je plašno odvrnila Anica. Vnovič jo je obšel strah. Če zna premalo za mesto, delavne roke ne bodo dosti pomagale. Ljudje se je utegnejo naveličati, preden se nauči.

«Saj bo morda tudi brez kuhanja šlo», jo je ženska potolažila. Pod večer pojdem vprašat.»

Kosilo je bilo že kuhano. Nekje daleč je zvonilo poldne in sirene so tulile

«Kosilo vam bom dala, potem pa pojdite po mestu in si ga oglejte. Vredno je. Samo pazite, da se ne izgubite.»

Po kosilu je res šla.

«Ob sedmih se vrnite! Prej me ne bo doma. Če bo vse prav šlo...»

ta, moramo zopet priti do enostavnejšega računa, znati moramo za razmerje naše valute k temeljni podlagi naših kreditnih prilik, k vrednosti naše zemlje.

Da bi se pa mogel ta preobrat izvršiti v našem notranjem in v našem gospodarskem življenju, bi bilo treba prehoda k čisti zlati valuti, ker ima današnja podlaga preveč možnosti za špekulacijo.

Ko so Nemci leta 1870. naložili Francozom kontribucijo 5 zlatih milijard v trdnem prepričanju, da jih Francozi dolga leta ne bodo zmogli, so jih Francozi v svoji domovinski ljubezni v najkrajšem času znosili skupaj, samo da se rešijo bremena.

Predlog novega zakona o korupciji

Skupina senatorjev je vložila minili petek v senata predlog zakona o pobijanju korupcije v javni službi. V utemeljitvi svojega predloga podarjajo predlagatelji, da predstavlja borba proti korupciji svojevrstno vprašanje. Kljub vsem obstoječim zakonom se pa to zlo ni dalo docela zatreti in se vedno znova pojavlja. Prav mnogo je krivo temu dejstvo, da se obstoječi zakoni ne izvajajo dovolj strogo. Še bolj važno pa je dejstvo, da se to zlo zlorablja ne samo za protivladno, marveč celo za protidržavno agitacijo, kar dokazujejo razne punktacije zadnjega časa. Zaradi tega so se predlagatelji odločili, staviti ta zakonski predlog, prepričani, da bo naletel na splošno odobranje in da se bo s strogim izvajanjem teh določb posrečilo zatreti to najnevarnejše zlo, ki izpodjeda ugled državne uprave in prinaša državi in družbi škodo. Zakonski načrt določa med drugim:

Za preiskavo in sojenje po tem zakonu so pristojna okrožna sodišča. Za preiskave se določijo posebni preiskovalni sodniki, sodi pa senat iz vrst sodnikov dotičnega okrožnega sodišča. Zasedovanje vodi posebej v to svrhu določeni državni tožilci. Vsa državna, samoupravna in občinska oblastva so dolžna, čimprej ugoditi zahtevi državnega tožilca, kadar se obrne nanje za potrebne podatke.

Ko stopi ta zakon v veljavo, bodo izdali državni tožilci javen poziv, naj vsakdo, kateremu je znano kako dejanje, ki spada v okvir tega zakona, vložijo svojeručno podpisano prijavo. Dolžnost vseh starešin državnih in samoupravnih oblastev in ustanov je, da v svojem področju

Ali bi ne zmožni naš narod sličnega velikega čina, kakor so ga zmogli Francozi? Ali bi ne mogel znositi skupaj vse one zlatnine, ki leži po naših domovih le v nepotrebno navlako brez obresti po predalih, ter jo dati na razpolago državi proti pobotnicam v svrhu kritja za našo valuto, osnovo našega gospodarstva?

Nastavimo naklo in kujmo si svojo domačo srečo, vrnimo se nazaj k točnemu računu, povrtno se k čisti zlati valuti ob nadzorstvu naših najnesebičnejših javnih delavcev.

Janko Grivec.

stopanja ugotovi, da je uslužbenec pridobil svoje imetje po nepravilnem potu, se vse to imetje zapleni na korist države. Enako se postopa tudi z imovino bližnjih sorodnikov (oče, mati, sestra, brat, stric, tašča, svak), če se ugotovi, da ni v sorazmerju z njihovimi dohodki in da izvira očitno od nepravilnega postopanja.

Te določbe veljajo tudi za senatorje, narodne poslance in ministre.

Politični pregled

«Echo de Paris» poroča: Dne 20. januarja so Italijani zopet poslali na Madžarsko 12 letal,

in sicer iz Tolmezza. Vsako letalo je bilo naloženo z bombami. Ta letala so se spustila na tla v Szombathelyju in so madžarski letalec že preizkušali ta letala pri strelnih vajah. Skupaj je dobila Madžarska do sedaj 60 letal. Istega dne, ko je Italija poslala na Madžarsko zadnjo partijo italijanskih letal, je dobavila tudi še dve eskadrili aparatov za bombardiranje. Vsaka eskadrila šteje po šest letal. Italija je v dveh mesecih dobavila Madžarski 60 vojaških letal, katerih vsako je opremljeno s tremi močnimi motorji. Na vsakem letalu je bila po ena tona razstrelilnih snovi. Italija je na ta način poslala na Madžarsko 12 tor razstreliva.

Dalje poroča omenjeni list, da je

Italija zgradila v Sofiji tovarno za letala,

ki bo preskrbovala Bolgariji vojna letala. Ta tovarna je v teku pol leta zgradila že 40 do 50 letal.

Avstrija hoče nekako posnemati Hitlerja. Te dni je prišlo do huđe krize v avstrijskem državnem zboru. Ko se spor ni dal hitro poravnati

je Dollfussova vlada izločila državni zbor od soodločanja in proglasila nekako obredno stanje.

V svojem proglašu izvaja Dollfussova vlada, da je bila k temu koraku prisiljena zaradi za delo nezmožnega državnega zbora. Proglas tudi prepoveduje vsa zborovanja in vse obhode. Proti klerikalni diktaturi v Avstriji zlasti nastopajo socialisti, ki napovedujejo najodločnejšo borbo. Upira se diktaturi zlasti dunajski deželni zbor, ki je zahteval na svoji seji, naj vlada takoj ukine protustavne odredbe. Pariški «Populaire» piše, da je ozadje avstrijskih homatij v tem, da hoče kance-

Anica ji je hvaležno stisnila roko in šla. Dosti je videla tisto popoldne. Prejšnji strah, ki jo je obšel, ko je prvič občutila zagrebško življenje, se je umaknil nekakšni radovednosti. Vse ji je bilo novo. Skoraj same vesele ljudi je videla. Tudi njej je ostalo nekaj tega veselja.

Ze ob šestih se je odpravila nazaj. Da ne bi prišla prezgodaj, je med potjo gledala izložbe. Koliko lepega je bilo v njih. Svilnate obleke, kožuhovina. Lepo bi se ji podajala. Toda denar, denar...

Tudi Jančeva nevesta ima denar... Zenska, kamor jo je bila usoda zanesla — Marija Kolenčeva — je bila že doma. Nekam zadovoljna je bila videti.

«Menda bo šlo», ji je rekla, ko je stopila v kuhinjo. «Govorila sem z nekim gospodom, ki potrebuje služkinjo. Vdovec je in v gostilni je. Samo zase boste kuhali. Dela bo malo. Tri sto in petdeset dinarjev ponuja na mesec.»

Anica bi jo bila najrajši objela. «Hvala vam! Tako sem vam hvaležna. Bog ve, kaj bi bilo brez vas.»

«Ze prav. Nič se ni treba zahvaljevati», se je Kolenčeva branila. «Vsaka na svojem mestu bi prav tako napravila svoji rojakinji. Jutri dopoldne vas pojdem predstaviti. Svoje reči boste lahko kar s seboj vzeli.»

Anica je bila utrujena. Le nekaj malega je za večerjo pojedla. Potem jo je Kolenčeva peljala v sobo zraven svoje.

«Tu ostanete noč. Pa dobro spite.»

Preden se je dobro obrnila, je bila Anica že v postelji. Nocoj je bila vesela. Zaspala je z nasmeškom na ustnicah.

Če bi bila vedela, kaj jo se čaka, morda ne bi bila.

Tretje poglavje.

Gospod, ki ji je pri njem Kolenčevka prikrbela službo, je bil okoli petdesetih let. Obraz, ki ni bil preveč prikupen, je pričal, da se ni branil ničesar, kar življenje polepša.

Ko je prišla k njemu, jo je premeril. Nekam zadovoljen nasmešek se mu je razlil po licih. Obrnil se je h Kolenčevki:

«Dobro ste mi izbrali», jo je pohvalil. «Saj vam je gospa že vse povedala?» je dejal Anici. Prikimala je.

«Velja? Tri sto petdeset? Mislil, da ne bo slabo plačano. Dela ne bo dosti. Samo stanovanje bo treba v redu držati, nič drugega.»

Anica je bila zadovoljna. Še več. Srečna.

Kolenčevka je šla. Anica se ji je za uslugo še enkrat zahvalila. Potem ji je gospodar pokazal sobo, ki je bila njej namenjena.

Prijazna sobica z oknom na dvorišče. Nekaj domačega.

«Tu se bom dobro počutila», je mislila sama pri sebi.

«Ali potrebujete kaj denarja?» jo je vprašal gospodar. «Sodim, da prav dosti s seboj niste prinesli, se je zasmeljal.»

«Bolj pri kraju sem že z njim», je rekla v zadregi. «Pa bo že šlo. Saj ne bom potrebovala.» Segel je v žep.

«Dve sto dinarjev vam dam na račun plače, da vam ga ne bo primanjkovalo. Morda si boste hoteli kaj novega kupiti...»

Vzela je ponujena bankovca.

«Nekaj bi vas pa prosil. To je pogoj, da se biva dobro razumela. S sosednjimi strankami se ne razumen. To so še stari prepiri iz časov, ko je še moja žena živela. Nočem, da bi se zanje da vam ne bo denarja primanjkovalo. Morda si boste hoteli kaj novega kupiti...»

«Če jih ne marate, se ne bom», je rekla.

«Danes vam še ni treba delati», je dejal. Tu imate še toliko, da pojedete v gostilno na večerjo. Jutri začnete sami zase kuhati. Zame ne bo treba. Zdaj si pa uredite sobo. In še nekaj — obiskov ne maram.»

«Kdo naj pride k meni?» je rekla. «Saj nikogar ne poznam. Tujka sem. Šele včeraj sem prišla v Zagreb.»

«Potem je še božja, je odvrnil in šel.

Vsa vesela se je Anica vrgla na posteljo. Kar verjeti ni mogla, da je šlo vse tako po sreči. Še so dobri ljudje na svetu. Kar zgrozila se je, ko je pomislila, kaj bi bilo morda z njo, če ne bi bila srečala stare kuharice in Kolenčevke. Da, dokler so tako dobri ljudje na svetu...»

Odprla je omaro. Iz košare je pobrala svojo beračijo. Na dnu je bila Janezova slika. Vtaknila jo je pod blazino. (Dalje.)

*Proti
Zobnemu
kamnju*

SARGOV

KALODONT

lar Dollfuss upostaviti habsburško monarhijo pod žezlom Otona Habsburškega. Po pisanju istega lista je Dollfuss razdelil med heimwehrorce 15.000 pušk iz znane hirtenberške afere.

V Nemčiji vladata strahovanje in nasilje dalje.

Skupine narodnih socialistov napadajo svoje politične nasprotnike in celo vdirajo v tuja stanovanja.

V ponedeljek je izdal državni predsednik Hindenburg proglas, da se do končne ureditve vprašanja državnih barv izobešata skupno

črno-belo-rdeča in narodnosocialistična s kljukastim križem (Hackenkreuz),

pa vojaških poslopjih in ladjah pa samo državna vojna zastava. S tem je bila odpravljena republikanska črno-rdeče-rumena zastava. V nedeljo so se vršile na Pruskem občinski in okrožne volitve pod najhujšim strahovanjem hitlerjevcev.

DOPISI

BIZELJSKO. (S m r t n a k o s a.) V lepi moški dobi 53 let je umrl nedavno po dolgi in mučni bolezni posestnik in vinogradnik g. Anton Škof. Mož je bil znan daleč na okoli kot značajan človek, ki se je rad potegnil za resnico in pravico. Bil je strog in dober oče sedmim otrokom, šolski svetovalec, sodni cenilec, občinski odbornik in vnet član raznih društev. Bil je tudi zvest prijatelj «Domovine». Naj počiva v miru, preostalim pa naše sožalje!

HINJE. Tudi pri nas v sredini Suhe Krajine živahno in zelo lepo deluje krajevna organizacija JRKD, ki jo vodi predsednik g. Ivan Breznik s pomočjo podpredsednika g. Ignaca Pugla, tajnika g. Božidara Jakliča in blagajnika g. Josipa Špo-

rarja. Tudi ostali odbor, ki ga sestavlja deset najplivnejših kmečkih mož, marljivo dela. Seveda se moramo zelo otepati napadalcev, ki se jih pa ne strašimo. Kljub vsem težočam lepo napreduje naša organizacija. Pred meseci, ko je bila ustanovljena, je štela le 30 do 40 članov, danes pa jih šteje že 130.

KOPRIVNIK PRI KOČEVJU. Dne 19. februarja je tukajšnja sokolska četa v okrašeni šolski sobi priredila lepo uspelo Strossmayerjevo proslavo. Ob številni udeležbi je prosvetar br. Legiša s predavanjem otvoril proslavo in zelo lepo orisal življenje škofa Strossmayerja, njegovo udejstvovanje v javnem življenju in narodnem gibanju. Sledile so razne telovadne in pevske točke ženske dece pod vodstvom načelnice sestre Henigmanove. Po odpetju državne himne ob zaključku proslave se je starosta br. Prinčič zahvalil občinstvu, da se je kljub slabemu vremenu v tako lepem številu udeležilo proslave. To proslavo je spremljal tamburaški zbor moške dece pod vodstvom mladega, nadarjenega brata Ivana Hirisa. Da je proslava tako lepo uspela, se imamo zahvaliti med drugim predvsem prosvetarju br. Lagišu in načelnici sestri Henigmanovi.

MALA NEDELJA. Igra «Legijonarji», ki jo je uprizorila tukajšnja sokolska četa, je bil res dohodek za naš kraj. Takega navdušenja že dolgo ni bilo. Vsi igralci so rešili svoje vloge častno. Petje legijonarjev je bilo izvrstno. Smeha tudi ni manjkalo poleg solz. Mnogo so pripomogli k uspehu lepi kostumi iz Ljubljane. Čestitamo marljivim igralcem in si želimo še takih iger!

MALA NEDELJA. Sokolska četa priredi na Marijin praznik 25. t. m. ob 3. popoldne v Društvenem domu materinsko proslavo. Na sporedu so: nagovor, deklamacije in krasna mladinska igra s petjem «Sirota Jerica». Vabljeni vsi k

obični udeležbi. Privedite tudi otroke, ki so v spremstvu staršev vstopnine prosti.

METLIKA. Pomanjkanje nam zopet preti! Ljudje nimajo živil zase in ne krme za živino. Nujno potrebna bo zopet pomoč banske uprave in drugih činiteljev. Dodeljeni krediti za javna dela so bili porabljeni za izravnanje treh malih klancev na banovinskih cestah, pa niti za to niso zadoščali. Neobhodno potrebno je pričeti gradbo vodovoda, ki je za naš srez življenjskega pomena.

PLACAR PRI SV. URBANU V SLOVENSkih GORICAH. Mnogo časa je že minilo, ko niste, g. urednik, od nas ničesar slišali. Lansko leto smo bili strašno udarjeni po toči in še ta kriza nas zelo trpinči. Tem laže pa nam je, ako komu malo potožimo o svojih bridkostih. Veliki so tudi davki in druga plačila, ki zaenkrat niso nujno potrebna. To so naši farni novi hlevi, ki davkoplačevalcem delajo v teh hudih časih velike skrbi. Včasih smo že govorili, kaj vse bi bilo potrebno pri Sv. Urbanu. Naši Urbančani priredijo mnogo lepih iger, za kar pa nimajo primerne prostora. Torej bi bilo skoro bolj potrebno, da bi se zgradilo poslopje za Društveni ali pa Sokolski dom. Vendar pa ne bomo obupali zaradi tega in kakor hitro to plačamo, napravimo drugo zbirko in začnemo delo za Sokolski dom. Ne bomo se pa ozirali na one, ki napadajo Sokolstvo in pejanske «Domovinarje». Banska uprava je tudi naši občini nakazala večjo vsoto denarja za najrevnejše in brezposelne, da si zaslužijo za najpotrebnejše reči pri popravljanju cest in kopanju gramoza. Kolikor je znano, tisti posestniki, ki imajo nad 2 ha zemlje, nimajo pravice do tega zaslužka, ker je namenjen za siromake. Še v marsičem bi vam radi potožili, g. urednik, pa za sedaj naj to zadostuje.

RADOMLJE. Dolgoletna želja po zgradbi Sokolskega doma se bo letos uresničila. Fantje, od-

Soteščan:

Mejnik

(Povest.)

Najprej je poskusil doma pri svojem očetu. Toda oče je pograbil palico. O sosedu ni maral slišati nobene besede.

H Klemencu ni smel iti. To bi mu bil oče preveč zameril. Izvedel bi bil takoj; nalašč bi ga bil kdo zatožil očetu.

Vdal se je v usodo. Francka je na njegovi strani — to ga je krepilo. Ona mu ostane zvesta do zadnjega dihljaja. Njene čiste ljubezni ne more nihče pogasiti.

Sodna razprava se je vršila za Jaiso na spornem zemljišču. Prispeli s ogospodje s sodišča; povabljeni so bili župan, občinska svetovalec in priče. Na ravninici tik meje je stala miza, pogrnjena z belim prtom. Nanjo so postavili križ in sveče.

Iskali so kol, s katerim je župan označil mejo. Pa ga niso mogli najti. «Nekdo ga je odstranil», je nastalo splošno začudenje.

Mejnik ni stal več na prejšnjem mestu. Prestavljen je bil tja, kjer je bila prava meja. Lipnik je poskočil od veselja.

Tudi Klemenc se je oddahnil. Bal se je, da bo izgubil pravdo. Kdo ga je tako nepričakovano otel nesreče?

«Nekdo nas ima za norca», je menil občinski svetovalec.

Oba odvetnika sta zmajevala z glavo.

Sodnik je vprašal Lipnika, ali bo potrdil novo mejo.

Lipnik je popravil: «Staro mejo. Takšno, kakršno sem hotel imeti...»

Klemenc ni ugovarjal. Na kolenih bi bil rad zahvalil Boga za toliko dobroto. Poslušal pa je, kdaj ga bodo pričeli dolžiti, da je prestavil mejnik. Lahko se bo odrezal, ker se mejnika v resnici ni dotaknil. Skrbelo ga je, da mu ne bodo verjeli. Toda česar ni storil, tega mu ne bo treba priznati.

Krivca pa gospodje s sodišča niso iskali. Menda so bili zadovoljni, ker je bila zadeva srečno končana. Stavili so predlog, naj obe stranki potrdita mejo in plačata vsaka polovico stroškov.

Lipnik in Klemenc sta mejo slovesno potrdila. Na vse kriplje pa sta se branila stroškov. Posebno Lipnik se je upiral: «Jaz ne plačam ničesar, ker zmešnjave nisem povzročil.»

«Mar sem jo jaz?» se je Klemenc srdito upiral. «Kar reče naj mi kdo, da sem prestavil mejnik! Ga nimam prijatelja, kateremu bi prizanesel.»

Sodnik je razlagal obema: «Stroškov se ne ubranita ter je najbolje, ako jih mirno poravnata. Seveda se lahko pritožita, kar vaju bo zopet nekaj stalo. O tem, kdo je prestavil mejnik, pa še nismo izrekli poslednje besede.»

Oba zastopnika sta prijavela pritožbo.

Kdo je prestavil mejnik, o tem so Poljanci prav zgovorno razpravljali. Vsak je imel svoje

posebno mnenje. Največ suma je letelo na Klemenca. Lipnik ni mogel najti drugega krivca kakor tistega, ki bi imel od meje največ koristi. Culi pa so se tudi drugačni glasevi. Ljudje smo pač takšni, da radi obsodimo onega, na katerega imamo piko.

Lipnikov Ivan je bil prepričan, da je Klemenc nedolžen. To je trdila Francka tako resno, da je moral verjeti. Dekle bi mu bilo zaupalo, ako bi bil oče res kaj takega izvedel. Nanj se je popolnoma zaneslo.

Ivan je zaslutil v svoji bistroumnosti, da tiči nekje v ozadju zlobnik, ki dela razprtijo. On je nalašč ali pa s posebnim namenom presadil mejnik, s čimer je zakuril ogenj sovraštva. Vsa njegova hudobna dejanja so bila kot polena, katera je metal s peklenskimi veseljem na žerjavico prepira.

Dozdevanje modrega mladeniča je potrdila senca, ki jo je opazil nekega večera pod domačim oknom. Nekdo je poslušal. Čim so ga opazili, se je umaknil v temo...

Dijak ga ni mogel zasledovati. Izgubil se mu je med gostim drevjem. Noč je bila temna in oblačna.

Svoje mnenje je fant razodel očetu. Omenil je, kar je videl, ter se zavzel za Klemenca. «Zato pa vedo povsod, kaj govorimo», je skušal zvaliti krivdo na druge rame.

Oče ni maral slišati nič dobrega o Klemencu. «Ako ni bil on, je bil njegov sin, ali pa je koga naprosil», je trdil trdovratno. «Boji se tožbe, ker

tudi časa ne. Zelo nas je oviralo dejstvo, da smo raztreseni po vsej domovini in da je hudo dobiti zvezo med seboj. Najhujše pa je bilo delo, ker smo se držali načela, da mora biti organizacija urejena demokratično in nepristransko, da bo lahko družila vse slovenske absolvente kmetijskih šol. Dejansko se je začelo delati za ustanovitev od tedaj, ko so učenci kmetijske šole na Grmu leta 1930. izdali okrožnico, v kateri so prosili tovariše, naj se izjavijo glede te misli. Okoli 100 odgovorov je došlo, vsi navdušeni in odobravaljoči. Zato smo sklicali junija leta 1931. sestanek, na katerem so se pravila za bodočo organizacijo sprejela in je bil izvoljen pripravljalni odbor, kateremu je bilo poverjeno, naj čimprej vloži pravila in skliče ustanovni občni zbor.

Tovariši! Vemo, da je menil že marsikdo izmed Vas, ki ste sprva z navdušenjem pozdravili to misel, da je pripravljalni odbor svojo nalogo zanemaril in da je vsa reč spet zaspala. Toda bodite uverjeni, da je pripravljalni odbor storil, kar je bilo v njegovi moči, da pa so razmere in zapreke ovirale delo tako, da so bila pravila potrjena šele 11. februarja letos. Nato smo takoj sklicali ustanovni občni zbor.

Pripravljalni odbor je poverjeno mu nalogo izpolnil. Zdaj je vrsta na Vas, da pokažete, koliko Vam je na tem, da bi naša organizacija tudi živela, da bi bila močna in trdna, da bi imeli absolventi kmetijskih šol svoje središče in ognjišče, okoli katerega bi se zbirali in navduševali ter drug drugega podpirali. Vabimo Vas, da vsi brez izjeme takoj pristopite kot člani k Zvezi absolventov kmetijskih šol s tem, da pošljete pristopno izjavo in če mogoče tudi članarino pripravljalnemu odboru. Pristopna izjava naj vsebuje: ime in priimek, sedanji poklic, natančen naslov s pošto, srez, katero šolo in katerega leta ste jo absolvirali.

Pristopno izjavo in članarino pošljite na naslov: Pripravljalni odbor Zveze absolventov kmetijskih šol dravske banovine, Ljubljana, Tyrševa cesta 29, I. Za prijavo zadostuje dopisnica. Članarino pa pošiljajte, prosimo, za letos po poštinih nakaznicah, ker položnit še nimamo. Članarina za leto 1933. znaša 20 Din. Gotovo bo marsikomu hudo toliko žrtvovati, toda pomisliti je treba, da je to naša organizacija, ki ne more od nikogar drugega pričakovati podpore kakor od absolventov samih in da so posebno v začetku z društvom precejšnji stroški, ki se bodo krili le s članarino. Dalje ima zveza v programu izdajati svoje glasilo, čim bo mogoče zbrati za to dovolj sredstev.

Prosimo tudi starejše tovariše, da pristopijo, ker do zdaj teh pri pokretu še ni. Komur je mogoče in kdor bi bil pripravljen prevzeti v svojem okolišču organiziranje podružnice, naj se za gotovo udeležijo občnega zbora, da dobi navodila. Pravila so v tisku in se bodo razposlala tistim, ki so se za sodelovanje javili že leta 1931. in pozneje. Tudi vsem tovarišem, ki se bodo prijavili kot člani, se bodo takoj poslala pravila, da jih bodo do ustanovnega občnega zbora lahko predelali.

Program in smernice zveze so očitane v «Kmetovalcu» iz leta 1932. v številki 13/14. Kdor pa tega članka ni čital, bo lahko iz naslednjih vrstic razvidel, kakšno organizacijo želimo imeti:

1.) Redni člani bodo lahko vsi absolventi katerikoli kmetijske šole (tudi mlekarke, zadružne in viničarskih šol), ki se praktično udeležujejo v kmetijstvu, ki jim je torej glavni poklic praktično delo v katerikoli kmetijski stroki na lastnem ali tujem posestvu.

2.) Izredni člani pa bodo lahko tisti absolventi kmetijskih šol, ki so zaradi razmer prešli v druge poklice in torej ne kmetujejo več praktično, pač pa jih vežejo spomini in prijateljstvo na tovariše, s katerimi so se skupaj šolali. Ker taki tovariši nimajo več enakih življenjskih interesov z onimi, ki v pctu svojega obraza obdelujejo zemljo in ker hoče naša organizacija zastopati korist kmetijskih absolventov, zato je gotovo opravičeno, da bodo imeli pri organizaciji le redni člani glasovalno in volilno pravico.

Svoje cilje bo Zveza absolventov kmetijskih šol izkušala doseči s tiskom, predavanji, tečaji, poučnimi izleti in podobnim. Organizacija zveze pa temelji na načinu samostojnih podružnic.

Naposled še nekaj: Izrecno poudarjamo, da zveza ni ustanovljena proti katerikoli do zdaj obstoječih kmetijskih strokovnih organizacij, ampak kot stanovska organizacija absolventov kmetijskih šol.

Upamo, da potrebnost te organizacije spozna vsa slovenska javnost in da bo našla organizacija, če že ne podpore, pa vsaj dobrohotno razumevanje pri vseh.

Tovariše absolvente prosimo, da vsi čimprej prijavijo svoj pristop k svoji organizaciji.

Pripravljalni odbor Zveze absolventov kmetijskih šol.

Obrtništvu dravske banovine

Dne 9. t. m. se je naposled odločil način gospodarske zbornice v naši banovini. Rezultat kaže, da se je naše obrtništvo izreklo v zakonitem roku in na način, kakor to zakon predpisuje, z ogromno večino za skupno zbornico. V Ljubljani ostane torej skupna zbornica za trgovino, obrt in industrijo s svojim avtonomnim obrtnim odsekom.

Hudi časi, ki jih preživlja naš stan, nam vsem ukazujejo, da pozabimo pri svojem delu za boljše bodočnost obrtništva vse, kar nas je dosedaj ločilo. Strnimo svoje vrste, oklenimo se svojih obrtniških organizacij in svoje skupne zbornice in pokažimo s smotrnim, požrtvovalnim in poštenim delom, da uvažujemo edini smoter, to je blagor celotnega obrtniškega stanu.

Vsem tovarišem, ki so z idealizmom in požrtvovalnostjo v teh hudih časih delali za našo dobro reč, najlepša hvala!

Podpredsednik Zbornice za TOI in načelnik obrtnega odseka Josip Rebek.

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ptujskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: kravam 1:50 do 3:50, telicam 2:25 do 4:50, volom 2:50 do 4:25 in bikom 2 do 3:25 Din. Na zagrebškem sejmu pa so bile za kilogram žive teže naslednje cene: bikom 3:25 do 3:60, kravam za mesarske svrhe 2:50 do 3, za klobasarje 1:50 do 1:70, junicam za klanje 3:35 do 3:50, volom I. 4:75 do 5:50, volom II. 4 do 4:25, pitanim svinjam 9 do 9:50, nepitanim svinjam 7 do 8:25 in teletom 4:50 do 5:50 Din.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem sejmu so se prodajali prasci 7 do 9 tednov stari po 100 do 130, 3 do 4 mesece po 250 do 380, 5 do 7 mesecev po 450 do 500, 8 do 10 mesecev po 550 do 580, leto stari pa po 800 do 1200 Din. Kilogram žive teže se je trgoval po 7:50 do 8, kilogram mrtve pa po 10:50 do 12 Din.

VINO. Z marcem se je pričela vinska kupčija nekoliko gibati. Sedaj prihajajo do veljave tudi bela štajerska vina. To se je pokazalo osobito na zadnjem vinskem sejmu 7. in 8. t. m. v Ljutomeru, kjer so kupci posegli tudi po dražjih vinih. Škoda, da so z Avstrijo velike izvozne težave, ki ovirajo malone ves promet čez mejo. Cene običajnim namiznim vinom se gibljejo med 2:25 in 2:75 Din, boljšim med 3 in 3:50 Din, sortiranim krepkim vinom pa med 3:75 in 4:50, pa tudi do 5 Din. Dolenjska rdeča vina (cviček) imajo stalno srednjo ceno 3 do 4 Din, izbrana tudi 4:50 Din, šibkejša in iz krajev, oddaljenih od železnice, pa tudi izpod 3 Din.

KRMA. Cene krme v Zagrebu so bile: detelja 65 do 75, otava 60 do 75, seno 50 do 70, slama 45 do 50 Din za 100 kg.

SADJE. Na ljubljanskem trgu so prodajali gambovce, voščenske in druge vrste jabolk po 3 do 6 Din za kilogram.

HMELJ. Za starejše letnike v Savinjski dolini ni zanimanja, pač pa traja dalje zanimanje za letnik 1933. v prodaji v naprej po 20 do 30 Din za kilogram.

ASPIRIN
TABLETE

Izvrstno učinkujejo pri
REVMATIZMU,
prehladu, glavobolu, zobobolu in bolečinah v sklepih. Zahtevajte vedno originalne zavitke.

V. z. Jugoča & d.
Zagreb, Galjeva 32.

Oglas je registr.
Pod br. 22.822
od 23. XII. 1932.

Sejmi

- 19. marca: Strigova.
- 20. marca: Bogojna, Motnik, Kočevje, Ig, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Mirna peč, Dravograd, Kranjska gora, Šmarje pri Jelšah.
- 21. marca: Sv. Ožbolt, Velika Pirešica, Metlika, Šmarjeta, Ptuj, Rogatec.
- 22. marca: Smartno ob Paki, Vitanje, Grabovo, Ziri.
- 24. marca: Veliko Mračevo.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah 1 dolar za okrog 57 Din; v devizah:
1 holandski goldinar za 23:20 do 23:32 Din;
100 avstrijskih šilingov za 890 do 905 Din;
100 nemških mark za 1357:91 do 1368:71 Din;
100 italijanskih lir za 291:29 do 293:69 Din;
100 francoskih frankov za 225:32 do 226:44 Din;
100 češkoslovaških kron za 169:84 do 170:70 Din.
Vojna škoda se je trgovala po 182 do 185 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 45 Din.

Kratke vesti

— Druga letošnja dražba krzen v Ljubljani na velesejmu bo 27. t. m. Iz dosedanjih dražb «Divje kože» je dobro razvidno, kako važna je skupno organizirana prodaja za naše lovstvo. Tudi letošnja prva dražba, ki se je vršila v februarju, je nad pričakovanje dobro uspela. Kdor ima še kože, naj jih takoj pošlje «Divji koži», Ljubljana, velesejem, da tako izrabi priložnost in vnovič blago, ker se dražba kož potem ne bo več ponovila.

— V Nemčiji se bo zakonito dolocala površina hmeljskih nasadov. Nedavno je nemški predsednik Hindenburg podpisal uredbo, po kateri je pooblaščen državni minister za prehrano in kmetijstvo, da lahko vsako leto določi, kolika povr-

Listnica uredništva

Sv. Jurij pod Kumom. Oprostite, da smo dopis objavili malo kasneje. Bila je stiska s prostorom.

Čoka. Če ste vse v redu izplačali in imate potrdila, lahko iztožite.

Št. Janj pri Velenju. Bolje bo, če se take osebne zadeve ne objavijo. To bi povzročilo samo nepotrebne razprtije.

Vojnik. Nikar takih reči v časopis!

Knežja Lipa. Če je sklenil občinski odbor, da morate tudi vi prispevati za popravo pokopališča, boste morali plačati ustrežajoči znesek.

Poljanska dolina. Glede vašega vprašanja o tistem gospodu, ki je zahteval od strank, da se mu predložijo zavarovalne listine od vseh zavarovalnih družb, in ki je nagovarjal sam za zavarovanje pri neki zavarovalnici kot edini zanesljivi, vam sporočamo, da je najbolje naznaniti takšno postopanje oblasti, zlasti še, če se je res izdajal za pooblaščenega, da pregleda zavarovalne police. Kolikor je nam znano, so vse zavarovalne družbe poštene in zanesljive, saj so tudi vse združene med seboj ter je dosedaj vsaka škoda pravilno in pošteno izplačala.

Pameče pri Slovenjgradu. Denar za pomoč siromakom in brezposelnim se razdeli na sreze, ki ga razdele na posamezne občine. Za uporabo denarja imajo župani natančna navodila. Seveda je to le prva pomoč v sili, nikakor pa ne znači to še trajne pomoči, ki bi je država nikakor ne zmogla.

Vinogradniški članek. Dobro vemo, da je hudo prizadeto naše vinogradništvo, vendar pa ne moremo v taki obliki prinesiti članka, ki je vse preveč žaljiv.

ŽENSKI VESTNIK**Za kuhinjo**

Špinačni kipnik. Skuhaj špinačo v slanem kropu, kuhano odcedi, polij z mrzlo vodo, ožmi in prav drobno sesekljaj. Na masti ali sirovem maslu jo z malo čebule poduši. Četrtilne gnjati drobno sesekljaj. Sedaj pripravi testo za palačinke in jih prav tanke speci. Ko imaš palačinke pečene, pomaži kozo, položi eno palačinko na dno, pomaži po palačinki pripravljeno špinačo, položi drugo palačinko noter, jo potresi s sesekljano gnjatjo, zopet tretjo, ki jo pomaži s špinačo, in tako dalje, da porabiš vse. Na vrhu naj bo prazna palačinka. Sedaj pomaži po vrhu z raztopljenim sirovim maslom, potresi z naribanim bohinjiskim sirom in polij četrt litra sladke smetane, v kateri si žvrkljala dva rumenjaka in sneg dveh beljakov. Nato kipnik peci tri četrt ure v pečici. Daš kot samostojno jed s solato na mizo.

Jajca na holandski način. Skuhaj osem jajc v trdo in jih olušči. Rumenjake deni v skledo, jih z žlico dobro zmečkaj, dodaj žlico sirovega masla in dobro mešaj. Nato dodaj tri sirova jajca, tri žlice naribanega bohinjiskega sira, tri žlice kisle smetane, eno žemljo, ki si ji oribala skorjo in jo zrezala v drobne kocke, ter malo soli. Sveže ali pa vložene jurčke poduši na malo masti z malo zelenega peteršilja. Ko so jurčki gotovi, primešaj zraven beljake, ki si jih drobno zrezala. Sedaj kozo dobro namaži, zlij noter polovico pripravljene zmesi od rumenjakov, poravnaj, nadevaj z jurčki in zlij noter še drugo polovico, zopet poravnaj, pokapaj po vrhu s smetano, položi še nekaj koščkov sirovega masla in speci.

Mrzla krema. Stolei pol-litra sladke smetane, zmešaj v treh žlicah mlačnega mleka dve deki želatine in tri žlice sladkorja. Mrzlo primešaj stolčeni smetani. K eni polovici smetane primešaj nato žlico limonovega soka, drugi polovici pa marelične, malinove ali kakšne druge mezge. Skledo oplahni z mrzlo vodo in stresí noter najprej eno polovico in na vrh še drugo. Postavi sedaj na led ali v zelo hladno klet in naj stoji tako osem ur, da se popolnoma strdi.

Praktični nasveti

Madeže od plesnobe odstranimo iz belega blaga (platna, šifona) s klorovim apnom. V mlačno vodo damo nekoliko klorovega apna (en del na deset delov vode) in madež izpiramo. Tudi zelo razredčena žveplena kislina odstrani madeže plesnobe. Žvepleno kislino prilivaj po malem v vodo. Nazadnje je treba vse dobro izprati v sveži vodi.

Gobe za umivanje obraza, ki so otrdele, spet zmehčamo, ako jih namočimo v mlačnem mleku. Enako ravnamo z novo gobo. Če je pa goba zelo otrdela, jo denemo v vodo, kateri dodamo nekaj kapljic solne kisline. To gobo tudi osuši.

Krušne drobtine. Krušnih drobtin ne smemo hraniti v zaprtih posodah, ker rade zadahnejo, ampak jih denimo v platnene vrečice in obesimo na suhem prostoru, da more zrak do njih.

Kaj dobra piča za kokoši in drugo perutnino je star (suh) namočen kruh. Če kruh namočimo v mleku in pokladamo perutnini, zvišamo s tem nesnost.

Milo. Ako pustimo, da se milo dobro posuši, ga porabimo mnogo manj pri pranju.

Kadar pobiramo pepel iz peči, moramo paziti, da se preveč ne praši, ker je pepel zelo lahek in ga že lahen puh raznese po vsej sobi ali kuhinji. Zato je priporočljivo, da polijemo pepel z nekoliko vode in ga v peči premešamo, potem šele poberemo. Moker pepel ima sicer neprijeten duh, zlasti če je še topel, a je vendar bolje, kakor da nam vse zapraši.

ZANIMIVOSTI**Potres je razdejal Južno Kalifornijo**

Veliko število mrtvih in ranjenih. — Okrog pol milijarde dolarjev škode.

Vso južno Kalifornijo (Zedinjene države), kjer imajo svoj sedež največja filmska podjetja in so tudi največji petrolejski vrelci na svetu, je opustošil v noči na 11. t. m. katastrofalni potres. Po potresu so nastali še velikanski požari, ki so zajeli tudi skoro vse petrolejske vrelce. Ob obalah je bilo morje tako razburkano, da so ogromni valovi porušili še tisto, kar je ostalo po potresni katastrofi. Koliko je zahtevala katastrofa človeških žrtev, še ni točno ugotovljeno. Vse bolnišnice so polne ranjencev in povsod morajo ustanavljati zasilne bolnišnice.

Potres se je začel zvečer in trajal s kratkimi presledki do jutra. V soboto 11. t. m. dopoldne je bil zopet hud potresni sunek, ki je porušil mnogo poslopij, poškodovanih že pri prejšnjih potresnih sunkih. Ker so bile s potresnim ozemljem prekinjene vse telefonske in brzojavne zveze in je bil po večini ustavljen tudi železniški promet, so bile v početku znane samo nekatere podrobnosti. Letalci, ki so jih poslali na izvid v prizadete pokrajine, pripovedujejo, da kaže vsa dežela jako obupno sliko opustošenja in razdejanja. Na tisoče in tisoče beguncev zapušča svoje domove in beži v doslej še ne prizadete kraje, kjer bivajo na prostem. Med begunci vlada strašno pomanjkanje, saj so po večini pobegnili sredi noči, nekateri samo v nočnih oblekah, tako da niso rešili prav ničesar.

V nekaterih industrijskih srediscih so se pojavile razbojniške tolpe, ki so izkoristile splošno razburjenje in začele ropati. Kalifornijski guverner je takoj sklical državni svet, ki je sklenil proglasiti za vso državo izjemno stanje.

O katastrofi so bila obveščena osrednja oblastva v Washingtonu in je predsednik Roosevelt nemudno odredil, da sta se v prizadete kraje poslala vojaštvo in mornarica v pomoč prizadetemu prebivalstvu. Obenem so oblastva ukrenila vse potrebno, da so se čimprej rešili ranjenci.

Po ugotovitvah Carnegijevega zavoda v Pasadeni je bilo središče katastrofalnega potresa v morju, najbrže okoli Newport Beacha. Potres so

občutili tudi v Mehiki in skoro po vsej ostali Ameriki, vendar pa ni bil nikjer drugod tako močan, da bi povzročil pomembnejšo škodo.

O čudnem pojavu poročajo z Malte. Tam je morje nenadno usahnilo, tako da se je daleč od obale pokazalo morsko dno. Podoben pojav je bil zabeležen tudi ob velikem potresu v Messini leta 1908. in sodijo zaradi tega, da je ta pojav v neposredni zvezi s potresom v Kaliforniji. O potresu se doznavajo naslednje podrobnosti:

V Los Angelesu je izzval potres nepopisni strah. Zaradi potresa so popokale tudi kanalizacijske in vodovodne cevi, tako da je voda preplavila velik del mesta. Udrla je tudi v bolnišnico, ki je bila takrat že prenapolnjena z ranjenci. Že po prvih potresnih sunkih je bila prekinjena tudi električna razsvetljava, ker se je porušil del električne centrale, pri čemer je bilo ubitih nad 200 ljudi. Kmalu za potresom so se pojavili na več krajih požari, ki jih v splošni zmedenosti sploh niso mogli pogasiti. Šele proti jutru se je oblastvom posrečilo vzpostaviti red, tako da so mogli požar omejiti. Naval v bolnišnice je bil ogromen, saj so vsako uro prinesli vanje po 700 ranjenih. Nad 6000 ranjencev so morali namestiti v zasilnih bolnišnicah, ki so bile urejene v raznih javnih poslopih. Položaj je bil toliko strašnejši, ker zdravniki skoro vso noč niso mogli vsiti operacij. Operacijske mize so se zaradi ponavljajočih potresnih sunkov tako tresle, da se notranji zdravnik ni upal prijeti za nož.

Kakor kažejo prve vesti, je potres povzročil najhujše razdejanje v Longbeachu. Od 6200 hiš jih je bila večina v razvalinah ali pa v ognju. Kar je še ostalo, je uničil ogromen morski val, ki se je pojavil zjutraj. Vse trgovinske hiše v Comptonu so v razvalinah. V San Pedru se je porušila mestna električna centrala, pri čemer so bili ubiti vsi uslužbenci. V Santi Ani je potres uničil tamošnjo moderno urejeno in slovito politehnično šolo.

Potres bi bil kmalu spravi ob življenje tudi znanega nemškega učenjaka Einsteina, ki poučuje na tehnološkem zavodu v Pasadeni. Baš v času, ko se je pojavil prvi potresni sunek, je zapuščal poslopje. Napravil je komaj 10 korakov, ko se je stavba sesula.

V okolici San Pedra so nastale velike izpremembe. Deli gričev v Palos-Verdeju in Retondo-beachu so se pogreznihi. Najhujši je položaj v Signal Hillu, kjer so največji petrolejski vrelci na svetu. Že po prvih potresnih sunkih je nastal požar, ki je kmalu zajel vse vrelce. Na pomoč je bilo poslanih 2000 vojakov in mornarjev, ki pa se morejo omejiti zgolj na to, da vzdržujejo red in mir med razburjenim prebivalstvom. Splošno mislijo, da so petrolejski vrelci izgubljeni, ker ogromnega požara, ki ima svoj izvor v notranjosti, bržkone sploh ne bo mogoče pogasiti.

Potres v Kaliforniji je bil najstrašnejši, kar jih beleži zgodovina Kalifornije. V Los Angelesu so čutili 14 sunkov. V 14 mestih so našli do popoldneva v soboto 120 mrtvih in nad 4200 ranjenih. V Longbeachu so že do jutra našli sto smrtnih žrtev in nad 1000 ranjencev. Velika večina poslopij je hudo poškodovana. Najbolj so potresu kljubovala poslopja z jeklenim ogrodjem. Vsa škoda po potresu je ocenjena na okrog pol milijarde dolarjev.

× **Številke vojnih žrtev.** Po statistiki, ki jo je sestavil neki zgodovinar, je zahtevalo zadnjih osem velikih vojn v zgodovini toliko žrtev, da se mora človek groziti nad človeško neumnostjo in zaslepljenostjo. Sedemletna vojna je pokosila 554.000 ljudi, doba velike francoske revolucije je zahtevala 1.400.000 žrtev, Napoleonove vojne 1.700.000, krimska vojna 785.000, ameriška osvobodilna vojna 700.000, rusko-japonska vojna 624.000, balkanske vojne 108.000, svetovna vojna 23.000.000 ljudi.

× **Papež moli za Rusijo.** Sveti oče je izjavil: Sleherni dan se pri sveti maši spominimo Rusije. Spominjamo se vseh njenih duhovnikov in vernikov. Z našim Gospodcm Jezusom potujemo v

čas svete maše skozi vso Rusijo do Vladivostoka, blagoslovljamo, molimo in upamo, a hkratu nad- vse trpimo za bednimi ruskimi verniki.

× **Drugi največji zrakoplov na svetu.** V delavnicah v Akronu (Zedinjene države) so dovršili te dni drugi največji zrakoplov na svetu, ki so ga krstili z imenom «Macon». Kakor njegov prednik «Akron», bo tudi novi zrakoplov ponos ameriškega vojnega zračnega brodomarja. Opremljen je z 8 motorji, ki mu omogočajo brzino do 135 km na uro. Dodeljenih mu bo pet vojnih letal, ki bodo lahko med njegovim poletom vzletali z njega in pristajali nanj. Oborožen bo s težkimi strojnimi puškami, ki bodo velikana ščitile z vseh strani. V miru bo štela posadka «Macona» 10 oficirjev in 38 moških, v vojni pa 12 oficirjev in 77 moških. Kakor ameriški zrakoplovi sploh bo tudi «Macon» napolnjen z negorljivim helijevim plinom. Notranja oprema sliči skoro opremi bojnih ladij. Močna električna naprava daje tok za razsvetljavo in kurjavo. V kabinah je na razpolago celo tekoča voda.

× **Ruska elektrarna ob Dnjepru.** Največja elektrarna na svetu ob Dnjepru je dobila nov generator, ki proizvaja 90.000 ks. Pograjšen je bil v Ijeningraski tovarni «Elektrosila». Doslej je obratovalo v elektrarni pet generatorjev, izmed katerih proizvaja vsak 90.000 konjskih sil in ki jih je dobavila ameriška firma «General Electric». To so najmočnejši generatorji na svetu. Skupno bo delovalo devet generatorjev v elektrarni ob Dnjepru, ko bo ta popolnoma dovršena.

× **Največje letalo sveta grade v Moskvi.** Letalo bo kovinasto in v njem bo prostora za 70 do 75 potnikov. V krilih bodo udobne kabine, ki bo vsaka imela po 24 sedežev. Letalo je konstruirano za dolge proge, opremljeno bo z oddajnimi in sprejemnimi radijskimi aparati, imelo bo notranji telefon, zračno pošto, kuhinjo in okrepcovališče. Hitrost bo znašala povprečno 200 km na uro. Po potrebi se bodo lahko kolesca nadomestila s sanmi, tako da bo letalo porabno tudi v krajih, kjer sneg nikoli ne skopni. V Rusiji morajo misliti na to, saj bo letalo gotovo prevažalo potnike tudi daleč na sever, kjer bi se ne moglo spustiti, niti dvigniti, če bi ne imelo namestu kolesc sani. Osnovatelj letala je znani ruski strokovnjak na polju letalstva Tupolev.

× **Vsako leto se dá kronati.** V Ugandi imajo kralja, ki se dá vsako leto kronati, ker zahtevajo tako običaji te dežele. Nedavno se je dal ugandski kralj zopet kronati in obredom so prisostvovali tudi vsi v deželi bivaajoči tužci. Svečanosti kronanja so se pričele s službo božjo na prostem. Potem je pa prišel kralj v svečanem oblačilu, imel je svečan nagovor na zbrane dostojanstvenike in goste v obredni koči, zatem pa je odšel v svojo «palačo», obstoječo iz več s travo kritih koč, kjer mu je prvi minister posadil na glavo krono in ogrnil nalašč za to svečanost izdelani plašč. S tem je bil obred kronanja končan. V svečanem sprevodu je šel kralj potem okrog svoje «palače», najozji kraljevi svetovalci so pa držali nad njegovo glavo velik dežnik, znak kraljevega dostojanstva.

× **Tomec suženjstva v Abesiniji.** Abesinski cesar Haile Selassie I. je sklenil kljub velikemu odporu odpraviti suženjstvo v svoji državi. V ta namen je vzel v svojo vladu Angleža Halperta, ki naj bi ta sklep izvedel. V Abesiniji je namreč še zmerom pol milijona sužnjev.

× **Življenje goril.** Kolonizacija je pregnala in uničila v srednji Afriki mnoge redke živali tako, da so bila kolonijalna oblastva prisiljena vzeti ogrožene divje živali v zaščito. Ustanavljati so začela na eni strani tako zvane narodne parke, kjer je divjad zavarovana pred vznemirjanjem, delno so pa omejila preveč svobodni lov. Mnoge divje živali so delale veliko škodo kolonistom, ker so jim uničevale poljske pridelke, in zato ni čuda, da so jih preganjali in pobijali ne glede na to, ali so bile redke ali ne. Med take škodljivce je spadala tudi gorila, ki ji zelo teknejo sočni poganjki večjih rastlin. Gorila populi vse s koreninami in pusti za seboj v pragozdu strašno razdejanje. Ameriški učenjaki so proučevali v bel-

gijskem Kongu življenje teh velikih opic, ki žive potisnjene v gozdne parke nemoteno življenje. Življenje gorilske družine je čudovito. Družina se ustavlja na svoji poti po pragozdu vedno za eno noč, napravi si ležišče iz trave in listja med nizko raztočimi vejami, včasih tudi na tleh, in na njem prespi samica z mladiči. Samec pa sedi v bližini na straži. Za zvesto stražo pa mora družina poskrbeti, da ji nanosi čez dan dovolj dobre hrane. To pa se mora zgoditi hitro, sicer deli razjarjeni oče krepke zausnice na vse strani. V splošnem gorila ni bojevita in se izogiblje spopadov s sovražnikom, ki ga hoče prestrašiti s silnim rjoventjem ali pa z grozečim razbijanjem s pestmi po svojem mogočnem prsnem košu. Šele v samoobrambi je napadena gorila strašna. V takih primerih ji lahko podleže celo lev.

× **Spomin ga je zapustil.** V madžarskem mestecu Bekeszabi se je zgodil nenavaden primer otemnitve spomina. Črnovojnik Nikolaj Dubo je bil leta 1916. ranjen na bojišču v glavo in je prišel v rusko ujetništvo. Tam je čisto ozdravel, samo spomin ga je zapustil. Njegovo življenje se je začelo nekako iznova. Leta in leta niso mogli ugotoviti, kdo je in kje se je rodil. Naposled je prišel v neko taborišče, kjer ga je spoznal vojaški tovariš. Ta je povedal, kdo in odkod je, in na podlagi njegovih izpovedi so ga poslali v domovinsko občino. Roditeljica sta domov vrnivšega se sina takoj spoznala, sin pa je šel mimo očeta in matere kot neznanec. Zdaj si zdravniki prizadevajo, da bi nesrečniku vrnil ali vsaj osvežili spomin, dvomijo pa, da jim bo to uspelo.

× **110letnica omnibusa.** Letos mine 110 let, odkar so v Parizu začeli voziti prvi omnibusi. Takrat se seveda niso imenovali omnibusi, temveč vozovi. Ime omnibus so dobili dve leti pozneje. Kako je nastalo ime omnibus, nam pove zgodovina: Leta 1825. je ustanovil bivši Napoleonov oficir Baudry v Richebourgu pri Nantesu parno kopel, ki je bila od mesta precej oddaljena; zato je dal napraviti velik voz, kakršne je videl v Parizu. Na voz je napisal dolgi stavek, ki je govoril, za kaj se ta voz uporablja. Toda ta napis se mu ni zdel praktičen in razmišljal je, kako bi ga skrajšal. Nekega dne se je izprehajal po ozkih ulicah starega mesta in nad neko trgovino je zagledal latinski napis: «Omne omnibus» (Vse za vse). Beseda omnibus mu je tako ugajala, da jo je dal takoj napisati na svoj voz. Ime se je hitro udomačilo tudi v Parizu, v Londonu in po vsem svetu.

× **Pravočasna pomoč mu je rešila življenje.** V Schwechatu je električna cestna železnica pozvozila sedemletnega šolarja Jožefa Grafa, mu zdrobila levo nogo in pretresla možgane. Hudo ranjenega dečka so takoj prenesli v brzi vlak proti Dunaju, da bi dečka tam oddali v bolnišnico. Iz Schwechata so pa obenem pozvali dunajsko reševalno postajo. Zdravnik dr. Recht je iz tega poročila posnel, da deček brez čimprejše operacije noge bržkone ne pride živ na Dunaj, in je sporočil, da se bo z reševalnim avtom odpeljal vlakom naproti. Kjer bi ga srečal, naj bi se ta ustavil, da bi mogel zdravnik izvršiti operacijo. Tako se je tudi zgodilo. Avto in vlak sta se srečala sredi poti, vlak se je za trenutek ustavil in zdravnik je s svojimi pomočniki skočil v vlak, ki je nato odbrzel proti Dunaju. Med tem je zdravnik ugotovil, da je operacija res nujno potrebna; zato jo je tudi izvršil. Na Dunaju so dečka takoj odpeljali v bolnišnico in je ostal živ. Pravočasna pomoč mu je rešila življenje.

× **Pojoci pesek.** Da pesek tudi poje, vedo ljudje, ki so bili kdaj v puščavi. Seveda pa ne poje vsak pesek, kajti peščena zrnca morajo biti iz čistega, gladkega kremenca in potreben je dečaj močan veter, da jih dvigne in raznaša. S tem, da se peščena zrnca drgnejo drugo ob drugo, nastanejo glasovi, ki so tem silnejši, čim močnejši je veter. Če se zrnca delj časa med seboj drgnejo, nastane neke vrste godba, in v takih primerih govorimo o pojocem pesku. Bertram Thomas je ugotovil, da se odlikuje južnoarabska puščava s posebnim pojocim peskom. Izredno visoki glasovi so podobni sopranu in zvane zelo prijetno.

T U D I

Vi hoste tako veseli, ako si nabavite blago za obleke v Trgovskem domu — Sternecki. Moderne tkanine, kakor poplin, rips, delen, ševjo, krep, etamin, žoržet in svila v velikanski izbiri.

Posebna novost «Drevesna skorja».

Cene zelo nizke. **TRGOVSKI DOM**

Sternecki, CELJE
št. 97

Vzorci in cenik zastoj.

Nekateri globoki glasovi pa spominjajo na glasove divjih živali in med njimi so celo tako mogočni, da prekašajo rjoventje leva. Včasih pa buči pesek kakor drveča lokomotiva. Preiskava pojočega peska je pokazala, da so glasovi tem močnejši, čim bolj so zrnca okrogla, medtem ko robata zrnca sploh ne dajejo glasu od sebe ali pa le škripljejo. Blizu mesta Copiapa v severnem Chileju stoji hrib, ki mu pravijo domačini El Bramador, kar pomeni Kričač. Ime je dobil hrib zato, ker domačini trde, da kriči od jeze ko stopi nanj človeška noga. Tu ne gre za glasove, ki jih povzroča veter, temveč za neposredni dotik; po vsakem koraku nastane drgnjenje peščenih zrnc, ki pod nogami škripljejo in pojo. Na pojoči pesek naletimo v mnogih krajih. To spada k najzanimivejšim naravnim pojavom puščave in prebivalci puščav ljubijo pojoči pesek nad vse.

× **Tudi psi imajo svojo špansko bolezen.** Na Skandinavskem nimajo letos hripe, ki razgraja v ostali Evropi, predvsem v Angliji, Franciji in Nemčiji. V Stockholmu pa je zato nastopila pasja španska bolezen. Živinozdravniki so našteali do 7000 bolnih psov. Ljudje so na srečo nedovzetni za to kužno bolezen, ki je zelo nevarna za mlade pse. Strokovnjaki trdijo, da je bila ta kužna bolezen pred stoletji zelo razširjena tudi med otroci, a pozneje je izgubila nekdanjo hudo moč.

× **Čebula je dobro zdravilo.** Če se prehladiš, če si hripav in kašljaš, pij čebulni ocedek. Zobotbol poneha, če položiš na votlino v zobu košček čebule. Ječmen na očesni vekici izgine takoj, če ga obložiš z odrezkom čebule. Če te piči žuželka, ti rano očisti čebulni obložek. Pogosto uživanje čebule pospešuje prebavljanje, čisti notranje organe, zdravi obolele ledvice. Z uspehom so jemali čebulo bolniki, ki so trpeli zaradi griže, tifusa ali kolere. Pri motnjah na sredu, ledvicah in jetrih učinkuje sirova čebula hitro in dobro. Gnojne otekline izginejo, se poležejo ali pa odpro, če nanje položiš kuhane in vroče čebulne rezine. Prav tako uporabljajo čebulne obložke za odstranjevanje bradavic in kurjih oces.

× **Smeh je bil vzrok ločitve.** Kdo bo razumel ženske! Če si vedno mrk in zamišljen, niso zadovoljne, če se pa smeješ, jim tudi ni prav. V Los Angelesu se je dala neka Johnsonova celo ločiti, ker se je njen mož prerad smejal. Sicer je bil pa vzrok ločitve v tem primeru vreden vsega upo-

Najuspešnejše sredstvo za rejo domačih živali je brezdvomno

MASTIN

Lekarna Trnkóczy
(zraven rotovža)
Ljubljana 66

števanja. Johnson se je namreč neprestano smejal. Vsaki novi frizuri svoje žene se je smejal, vsakemu njenemu klobuku, vsaki obleki, smejal se je pa celo, če je obed prismojila. Uboga žena je dolgo potrpežljivo prenašala možev smeh, naposled ji je pa legel tako na živce, da je zbolela. Vse na svetu bi bila dala za edino psovko svojega moža. Nepopisno srečna bi bila, če bi se bil mož naenkrat razjezil. Toda vse njeno prizadevanje, pripraviti ga do tega, je bilo zaman. Naposled ni šlo drugače, da je zahtevala ločitev, in sodnik ji je dal prav. V utemeljitvi svoje sodbe je sodnik izjavil, da lahko povzroči možev smeh občutljivi ženi hujše muke kakor pretepanje.

× Bolha je povzročila prometno nesrečo. Blizu Grenobla se je te dni zgodila huda nesreča. Neki avtobus se je prevrnil v jarek ob cesti, pri čemer se je en potnik ubil, trije pa so bili hudo ranjeni. Ranjence so prenesli v bolnišnico in začeli preiskavo zaradi nesreče, pri čemer so ugotovili, da je povzročila katastrofo bolha. Avtobus se je pomikal med 8. in 9. uro proti Grenoblu. Vozač, ki je držal krmilo v rokah, je nenadno začutil močan pik v levo roko. Kljub temu ni izpustil volana, ampak je vozil pogumno dalje. Bolha pa je bila naravnost trdovratna in ni hotela odnehati. Zato je odmaknil šofer levo roko od krmila ter prijel volan z desnico, da bi se popraskal po levi. Tisti trenutek pa je zdrsnil avtobus po zledeneli cesti naprej, odletel v stran ter se prevrnil v jarek.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Moderni zakonci.

Spela: «Ali si že slišala, da imajo pri sosedih veseli dogodek?»

Jera: «Beži no! Kaj pa imajo, fanta ali punčko?»

Spela: «Kaj še, ločita se...»

Ubog vlomilec.

Kunigunda: «Ali je res, da je bil sinoči pri vas vlomilec?»

Evlalija: «Res, res, a se mi je hudo smilil. Siromak je bil še prav mlad.»

Kunigunda: «Ali ga je zaprla policija?»

Evlalija: «Ne, saj je brez nje mnogo prestal. Menila sem namreč v temi, da je moj mož, ki je pozno ponoči pritaval domov. Šele potem pri luči sem videla, da ni on...»

Jasno.

Učitelj: «Mislite, otroci, da podedujete po nekem 100.000 dinarjev in da je vas sedem sorodnikov. Koliko dobi vsak?»

Mihec: «Ničesar, gospod učitelj, ker pospravijo vse odvetniki...»

Nagla odločitev.

Mirko: «Dušica, ali hočete postati moja žena?»

Vera: «Oh, kako ste me presenetili! Dovolite mi trenutek časa.»

Mirko: «Kako dolgo bom pa moral še čakati?»

Vera: «O, ne posebno dolgo, samo da pokličem mamo, ki čaka v sosedni sobi...»

Previdnost.

Mati: «Če je vam hčerka tako všeč, jo pa vzemite.»

Fant: «Ne, gospa, tako zelo mi pa ni všeč...»

Prebrisan deček.

Mihec je bistré glave in vprašuje več, kolikor mu more guvernanta odgovoriti. Zato prihrani nekaj vprašanj za mamico in jo nekoč vpraša: «Mamica, povej mi no, zakaj zidajo vojašnice zmerom tam, kamor hodijo pestunje na izprehod?»

V spomin.

«V Maribor si se namenil? Lahko ti priporočim dober hotel. Samo spomni se ne morem, kako se imenuje. Kunigunda, poglejte no na brisače, kako se imenuje tisti hotel...»

Neotesan zaročenec.

Vera: «Tvoj zaročenec je res pravi neotesanec. Pomisli, včeraj sva se peljala skupaj v tramvaju, prost je bil samo en sedež, pa je sedel on in pustil mene stati.»

Mila: «To še ni tako strašno, mene je pustil celo obsediti...»

Službo išče.

Ravnatelj: «Predložili ste sicer izpričevala, ki mi pa nikakor ne ugajajo.»

Prosilec: «Kaj hočem, gospod ravnatelj, tudi meni niso posebno všeč.»

Samo po dežniku.

Peter: «Kako ste se vendar izpremenili, gospod Klamuznik! Spoznal sem vas samo po dežniku, ki sem ga minilo leto videl pri vas...»

Urša: «Ali zdaj z možem ceneje izhajata, odkar kuhaš sama?»

Neža: »O, mnogo ceneje. Zdaj moj mož komaj polovico toliko pojé kakor prej.»

Mati in otrok.

Sinko: «Lahko noč, mamica.»

Mati: «Lahko noč, srček, poljubi gospodično in pojdi spat.»

Sinko: «Gospodične pa že ne poljubim, ker bi mi prisolila zaušnico.»

Mati: «Kaj pa govoriš?»

Sinko: «Kar vprašaj očko, če ne verjameš.»

Moderna dekleta.

Teta: «Kaj, študirala bi rada, Vera? Rajši se omoži, možje se rajši ženijo z neumnimi dekleti.»

Vera: «Zdaj ne več, teta. To je bilo v onih časih, ko si se omožila ti.»

Blago za pomlad!

Vsem cenjenim odjemalcem in tudi onim, ki moje trgovine še niso posetili, naznanjam, da bom za pomlad in poletje prodajal manufakturno blago vseh vrst po globoko znižanih cenah. Ne zamudite ugodnega nakupa! Priporočja se

ANTON SAVNIK
trgovca v Skofji Loki.

V tramvaju.

V tramvaj stopi mlada žena z deklico. Nasproti sedi gospod, ki bi rad navezal pogovor z ženo. Začne se igrati z deklico in reče: «Kako lepe, debele nožice imaš, deklica.»

Deklica: «To še ni nič. Če bi videli, kakšne ima šele moja mamica!»

Razlika med starimi oblekami.

Žena: «Davi je bila pri nas siromašna žena in prosila za staro obleko.»

Mož: «Si ji kaj dala?»

Žena: «Da, dala sem ji tvojo staro obleko, ki si jo kupil pred 10 leti, in svojo staro obleko, ki mi jo je naredila šivilja pred tremi meseci.»

Tako je.

Mati: «Danes si bil neposlušen, zato boš šel brez večerje spat.»

Sinko: «A kaj bo z zdravili, ki jih moram vzeti po jedi?»

MALI OGLASI

Posojila podeljuje

«Zadruga», Ljubljana, p. p. 307. Sprejema poverjenike. 42

Semena

za polje in vrt kupujte v trgovinah Franca Senčarja v Mali Nedelji in v Ljutomeru.

Slovenec v tujini

(v rudniku na Francoskem) se želi seznaniti z zdravim in pridnim kmečkim dekletom, starim od 22 do 28 let. Nekoliko dote zaželeno, kar pa ni pogoj. Glavno je, da je poštenih staršev. One, ki se žele preseliti na Francosko in se omožiti, naj pošljejo ponudbe pod «Srečen zakon» oglasnemu oddelku «Domovine». 74

Semenski oves.

domač, lep, čist, razpošilja v vsaki množini tvrdka Ivan Rojnik, Slovenjgradec. Zahtevajte ponudbo in vzorec. 77

Novo pritlično hišo

z dvema sobama, zidano, krito z opeko in z betoniranim hramom spodaj, prodam za 10.000 dinarjev. Pred hišo je vodovod in nekoliko vrta za zelenjad. Hiša je pripravljena za upokojenca ali obrtnika. Anton Pirnat, Dolenje Skopice št. 60, pošta Krška vas ob Krki. 80

Brzoklepalnik «Stubaiar»

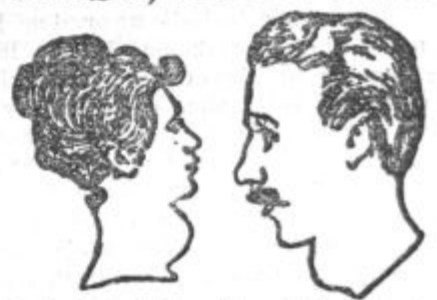
tisočkrat preizkušen! Popis pošlje zastoj Friderik Kratz, Stražišče pri Kranju. 68

Delo

v današnjih hudih časih si preskrbi še najlažje vsakdo s tem, da si uredi doma nekako domačo pletilnico. Mi nudimo delo vsakomur na ta način, da odvzemamo izdelane pletenine, dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje. To potrjuje mnogo zahval. Če želite tudi Vi dela in zaslužka, pišite zaupno po brezplačni navodila tvrdki: Domača pletarska industrija Josip Kalitš, Maribor, Trubarjeva ulica št. 2, oddlek 5.

GOLŠA, DEBEL VRAT

je obolenje ščitne žleze, ki je je treba pravočasno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v njegovi funkciji kot zaščita proti strupom vse bolj ovira, zaradi česar nastopijo zelo neprijetni, a čisto tudi nevarni pojavi. Zdravniška znanost je ugotovila, da delujejo soli, ki vsebujejo jod, izredno dobro pri raznih oblikah golše. Mnogostevilni bolniki so ugotovili pri uporabi zelo preprostega

DOMAČEGA ZDRAVLJENJA S PITJEM nagel in povsem neškodljiv vpliv na bolezen. Vsakdo, ki ima golšo ali debel vrat ali otečene žleze, naj zahteva našo knjižico, ki jo pošljemo

VSAKOMUR BREZPLAČNO.

Zadošča dopisnica.

Poštno zbiralno mesto:

Georg Fulguer, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 91.